

DATUM
2022-10-24
ERT DATUM
2022-06-21

DIARIENR
2022/141
ER BETECKNING
U2022/01572

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

En modell för att mäta och belöna progression inom SFI (SOU 2022:17)

Utredningen har föreslagit ett helt nytt system för att både mäta och finansiellt belöna studenters progression inom sfi-utbildningen. Det föreslagna nya systemet är behäftat med brister. Utredningen har i linje med sitt uppdrag föreslagit ett nytt riktat statsbidrag, vilket är en lösning vi har sett problem med tidigare. Vår bedömning är att även detta riktade statsbidrag kommer skapa onödiga administrativa merkostnader för kommunsektorn. Vi anser att regeringen bör prioritera att minska antalet riktade statsbidrag och att förenkla dem. Färre bidrag som kommuner och enskilda utförare kan hantera mer enhetligt skulle innebära betydligt mindre administration och mer pengar till kärnverksamheterna.¹

Vi ser tre ytterligare svagheter med systemet: den höga kostnaden för utvecklingen av mätinstrumentet, otillräckliga garantier mot fusk samt osäkra effekter av systemet.

Utredningen bedömer att utvecklingen av ett bedömningsinstrument/lärverktyg ska ske ”till en låg merkostnad”. Utvecklingen och driften av helt nya statistiska system i den offentliga sektorn blir ofta dyrare än beräknat. Vi bedömer att utredningen inte har beaktat detta i tillräckligt hög grad. Vi bedömer också att det finns en risk att kostnaden inte blir lika låg som utredningen antar, givet hur komplicerat det föreslagna nya mätsystemet är. Det nya systemet är också behäftat med potentiellt stora administrativa kostnader. Många aktörer ska vara inblandade och systemet ska byggas urpp under flera år. Systemet omfattar också begränsade medel för SFI-anordnarna, vilket medför bristande proportionalitet mellan avsatta medel och de administrativa kostnaderna.

För det andra ser vi inte att utredningen sört för tillräckliga garantier mot fusk inom det föreslagna nya systemet, med särskild bäring på att förhindra att utförare hjälper eleverna vid testen. Det finns tidigare exempel på att privata utförare har

¹ Statskontoret (2022:9), *Administrativa kostnader i kommunsektorn*.

uppvisat stora brister i att förhindra liknande fusk själva.² Vi kan inte se hur utredningens förslag motverkar liknande risker för fusk inom det nya systemet för progressionsbelöning, även om utredningen förutsätter oberoende testledare samt har flera förslag för att minimera möjligheterna för fusk.

Vi ser inte heller att utredningen visat hur det föreslagna systemet kommer att höja kvaliteten i sfi-utbildningen. De tänkta effekterna är oklara och svåra att mäta. Vi ser därför en stor risk att det nya systemet kommer att kosta mer än den nytta det kommer att skapa.

Med tanke på dessa sammantagna brister avstyrker vi utredningens förslag. På sikt bör regeringen överväga att utreda andra lösningar för att åtgärda problem med kvalitet inom sfi.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredare Eero Carroll, föredragande, och utredningschef Gabriel Brandström var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Eero Carroll

² Riksrevisionen (2014:14), *Etableringslotsar—fungerar länken mellan individen och arbetsmarknaden?*